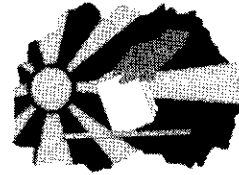

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Број 08-1813/1
04.9.2018 година
СКОПЈЕ

**ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА
РЕШАВАЊЕ НА ПРИГОВОРИ ЗА РЕФЕРЕНДУМ НА ДРЖАВНО НИВО 2018**

Септември 2018 година

Врз основа на член 31 став 2, точка 37 од Изборниот законик на Република Македонија, („Службен весник на Република Македонија“, бр. 40/06,136/08,148/08,155/08,163/08, 44/11, 51/11, 54/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14 и 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17,125/17,35/18, 99/18,140/18), а во врска со примената на член 31 став 2 точките 28а, 30 и 35, став 4, став 7, член 37 став 2 точка 17, член 147, член 149, член 149-а, член 151 од Изборниот законик на Република Македонија, член 64 од Законот за референум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните („Службен весник на Република Македонија“, бр. 81/05) и Правилникот за подготовка, организирање и спроведување референдум на државно ниво 30 Септември 2018 година на Државната изборна комисија со бр. 12-1401/1 од 01.08.2018 година, Државната изборна комисија на седницата одржана на _____ година донесе:

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА ЗА РЕШАВАЊЕ НА ПРИГОВОРИ ЗА РЕФЕРЕНДУМ НА ДРЖАВНО НИВО 30 СЕПТЕМВРИ 2018 ГОДИНА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се пропишува начинот и постапката за решавање на приговори поднесени од избирачите согласно член 149 и 149-а од Изборниот законик, овластениот предлагач на референдумот на државно ниво и секој граѓанин согласно член 64 од Законот за референдум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните, а во врска со член 147 и член 151 од Изборниот Законик.

Член 2

Целта на Правилникот е да се:

- обезбеди независно, непристрасно и правично разгледување и одлучување по приговорите поврзани со референдум;
- уредат минималните услови за формата и содржината на приговорот и да се појасни начинот на поднесување на приговор до Државната изборна комисија;
- уреди постапката за регистрирање на приговорите, начинот на проверка на доказите, увидот во избирачкиот материјал, известувањето на подносителот на приговорот и на јавноста, процедурите за анализа и одлучување по приговорите, поништување и повторување на гласањето;
- уреди постапката за оперативно следење на приговорите и пристапот до базата на податоци;
- уреди начинот на чување и архивирање на приговорите, документите, изборниот материјал, доказите и на донесените одлуки во врска со приговорите;
- предвидат активностите за поднесување на иницијатива за дисциплинска, прекршочна и кривична постапка;
- да се уредат други прашања од значење за правната заштита на изборниот процес.

Член 3

Одделни изрази употребени во ова Упатство го имаат следново значење:

1. „ДИК“ ја означува Државната изборна комисија како целина.
2. „ОИК“ означува општинска изборна комисија.
3. „ИО“ ги означува избирачките одбори.

4. „Правна служба“ ја означува правната служба на ДИК која ги прима, обработува, анализира и проценува приговорите со прилозите, подготвува решенија за потпис на членовите на ДИК, раководи со електронскиот систем за следење на приговори и врши други работи поврзани со примената на одредбите на Изборниот законик.
5. „Избирачко место“ е објектот каде се наоѓаат едно или повеќе гласачки места.
6. „Гласачко место“ ја определува просторијата во објектот во која се врши гласањето.
7. „Овластен предлагач“ е Собранието на Република Македонија кое има право да определи преставник и негов заменик кои ќе ја следат работата во Изборните органи (ДИК, ОИК, ИО) од распишување на референдумот на државно ниво се до утврдување и објавување на резултатите
8. „Подносител на приговор“ е физичко лице (избирач) кое има право да поднесе приговор според членовите 149 и 149-а од Изборниот законик, секој граѓанин според член 64 од Законот за референдум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните и овластениот предлагач на референдумот на државно ниво согласно Правилникот за подготовка, организирање и спроведување референдум на државно ниво 30 Септември 2018 година на Државната изборна комисија.
9. „Јасно и убедливо“ подразбира дека постои докажен материјал кој укажува дека има поголема веројатност дека настанала повредата на која се жали подносителот на приговорот одколку дека не настанала повредата.
10. Под „доказ“ се подразбираат сите средства кои се погодни за утврдување на состојбата на работата и кои му одговараат на одделен случај, како што се изборниот материјал (записници на изборни органи, записник и/или информација од увид на лице место на ДИК или ОИК, записник за повикување на полиција, забелешка дадена на записник од страна на член на избирачки одбор, овластените претставници на предлагачот на референдумот и забелешка дадена од акредитираните набљудувачи во дневникот на избирачкото место).
11. „Архивиран предмет“ е решен предмет кој ги исполнува условите за архивирање.
12. „Електронско досие“ е електронски предмет со сите податоци, документи, докази, акти кои се чуваат во електронска форма.

II. ФОРМА, СОДРЖИНА И ВИДОВИ НА ПРИГОВОРИ

Член 4

Приговор до Државната изборна комисија може да поднесе:

1. Овластениот предлагач на референдумот доколку смета дека е настаната повреда во постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите од гласањето.
2. Секој избирач кој смета дека му е повредено личното избирачко право:
 - а. во постапката на спроведување на гласањето, и/или
 - б. во секоја фаза од изборниот процес.
3. Секој граѓанин поради неправилности во постапка за гласање, сумирање и утврдување на резултатите на гласачкото место во кое што го остварува своето гласачко право согласно член 64 од Законот за референдум.

Член 5

(1) Приговорите се поднесуваат во писмена форма и содржат:

1. податоци за подносителот на приговорот;
2. релевантни факти, кои вклучуваат:
 - место (општина, населено место, избирачко место, гласачкото место каде што се случила наводната повреда),
 - време кога е сторена повредата,

- опис на настанот,
 - кој е наводниот сторител/и или негов опис,
 - доказите кои ги поддржуваат наводите на подносителот на приговорот,
 - наведување на повредата
3. дали е евидентирана забелешка во записниците за предавање на изборниот материјал, за гласачкото место, за гласање, сумирање и утврдување на резултати или е предадена до ОИК, а доколку не е навремено поднесена забелешка, кои се причините за тоа (важи само за овластени претставници на предлагачот);
 4. дали е евидентирана забелешка во Дневникот за евиденција на настани од страна на граѓанин за постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите на гласачкото место каде бил присутен и е запишан во изводот од избирачкиот список за гласање.
 5. електронско сандаче за прием на писмена и телефонски број; и
 6. име, презиме и потпис на подносителот на приговорот.
- (2) Приговорот може да се поднесе и на посебни образци подготвени од ДИК и објавени на веб-страницата на ДИК: <http://www.sec.mk>.

Член 6

- (1) Со приговорот, подносителот треба да ги достави во прилог и доказите во поткрепа на своите наводи.
- (2) Подносителот треба да приложи и список на приложени материјални докази.
- (3) Кои факти ќе ги земе како докажани одлучува ДИК по свое уверување врз основа на совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите докази заедно.

III. РОКОВИ И ПОСТАПКА ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА ПРИГОВОРИ

Член 7

Во рок од 24 часа, секој избирач на кого му е повредено личното избирачко право во постапката на спроведување на гласањето или во некоја фаза од изборниот процес може да поднесе приговор. Рокот почнува да тече од моментот на сторување на повредата.

Член 8

(1) Секој граѓанин има право да побара од избирачкиот одбор да внесе забелешка во Дневникот за евиденција на настани поради неправилност во постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите на гласачкото место каде бил присутен и е запишан во изводот од избирачкиот список за гласање.

(2) Внесената забелешка во Дневникот за евиденција на настани преставува основ граѓанинот во рок од 24 часа од денот на одржување на референдумот на државно ниво до ДИК да поднесе приговор поради неправилности на постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите согласно член 64 од Законот за Референдум.

(3) Ако забелешката на граѓаните не бидат внесени во дневникот за евиденција на настани, граѓанинот има право забелешката да ја достави до ОИК во рок од 5 часа од моментот на сторувањето на повредата, и истата преставува основ за заштита на гласачкото право.

Член 9

Во рок од 48 часа по завршување на гласањето или по објавувањето на првичните резултати, овластениот предлагач на референдумот може да поднесе приговор за постапката за гласање и приговор за сумирање и утврдување на резултатите од гласањето.

Член 10

- (1) Приговорите се поднесуваат до ДИК преку овластен претставник или лично, во архивата на ДИК.
- (2) Покрај можноста предвидена во став 1 од овој член, избирачите во Република Македонија можат да поднесат приговори лично преку ОИК до ДИК, и по електронски пат.
- (3) Секој граѓанин може да поднесе приговор поради неправилности во постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите до Државната изборна комисија, лично во архивата на Државната изборна комисија или по електронски пат.
- (4) Приговорите за повреда на личното избирачко право во постапката за гласање и во секоја фаза од изборниот процес во странство се доставуваат до ДИК преку брза пошта или електронска пошта (посебната електронска пошта), при што времето на поднесување на приговорот се смета од времето на предавање на пратката.
- (5) Доставата на приговори по редовна пошта од став 1 и 3 од овој член не е дозволена.
- (6) Архивата на ДИК не може да одбие прием на приговор и прилозите кон истиот.
- (7) Поднесоците за заштита на избирачкото право се доставуваат до надлежните органи преку органите кои претходно одлучувале.

Член 11

Кога избирачот ќе поднесе приговор по електронска пошта, во прилог испраќа скенирана копија од потпишаниот приговор.

IV. ПРИЕМ И УПИС НА ПРИГОВОРОТ

Член 12

- (1) Приговорот кој е поднесен лично, од овластен претставник на предлагачот на референдумот или преку брза пошта се евидентира со сите прилози во Уписник за предмети од првостепена управна постапка (Уп1) во архивата на ДИК.
- (2) Приговорот кој е добиен преку електронска пошта се печати и се евидентира во Уписникот од став 1 од овој член, заедно со сите прилози, во архивата на ДИК и се постапува на ист начин како со другите приговори.
- (3) Надлежен службеник од архивата точно го запишува датумот, часот и минутите на приемот на приговорот како и бројот на прилозите кон приговорот.
- (4) Овластениот предлагач на референдумот може да поднесе дополнителни поднесоци кон приговорот во законски предвидениот рок од 48 часа за поднесување на истиот.
- (5) Се оформува предмет за приговорот на кој му се доделува архивски број. Сите подоцнежни поднесоци, документи и одлуки во врска со предметот се заведуваат под истиот архивски број. Предметот се води под истиот архивски број се до неговото завршување.
- (6) Подносителот на приговорот ги добива забележани архивскиот број на приговорот, датумот, часот и времето на поднесување на приговорот, потврдено со приемен штембил на ДИК.
- (7) Преписката и комуникацијата со подносителите на приговорите се врши исклучиво по електронска пошта или лично доколку подносителот е присутен во просториите на ДИК.

Член 13

- (1) Рокот за одлучување по приговорот почнува да тече од датумот и времето на неговиот прием.
- (2) Постапката по приговорите е ИТНА.

Член 14

- (1) Архивата задржува оригинал од приговорот и од прилозите кон истиот.
- (2) Во архивата се прават копии од приговорот и од неговите прилози и веднаш се врши нивна достава до сите членови на ДИК и до правната служба.

Член 15

- (1) Приговорот и прилозите се внесуваат во електронскиот систем за следење на приговори според редоследот на приемот забележан во архивата на ДИК и согласно добиениот архивски број и се оформува електронско досие за предметот.
- (2) Листата на прилози се внесува во електронскиот систем за следење на приговори и редовно се ажурира.
- (3) Правната служба е единствено надлежна да го управува, да работи и да внесува податоци во електронскиот систем за следење на приговори.
- (4) Членовите на ДИК имаат пристап кон информацијата која е сочувана во електронскиот систем за следење на приговори во секое време.

Член 16

- (1) Во електронскиот систем за следење на приговори се регистрираат и се чуваат следниве информации:
 1. архивски број на предметот со прилозите;
 2. точно време и датум кога е примен приговорот во архива;
 3. вид на приговор и како е поднесен (лично, преку овластен претставник, преку брза пошта, преку електронска пошта);
 4. дали е поднесен од избирач, од граѓанин согласно член 64 од Законот за референдум или од овластениот предлагач на референдумот.
 5. име, презиме и информации за контакт на подносителот (електронска пошта, телефонски број);
 6. законска основа за поднесување на приговор;
 7. секоја преписка, белешка, допис, комуникација со овластениот подносител на приговорот и со наводниот сторител на повредата;
 8. резиме на суштината на приговорот и членовите од Изборниот законик и Законот за референдум кои се наводно прекршени.
 9. место каде се случила наводната повреда (изборна единица, општина, избирачко место, гласачко место);
 10. време кога се случила наводната повреда;
 11. наводен сторител/и;
 12. дали се поднесени докази и листа на поднесените докази;
 13. дали се внесени забелешки во записниците за наводната повреда, во кој точно записник се внесени, дали се поднесени до ОИК и ако не се, која е причината за тоа;
 14. во која фаза се наоѓа постапувањето по приговорот;
 15. дали е определено сослушување на подносителот, член на избирачки одбор или наблудувач;
 16. кој и како е повикан на јавната седница и дали го потврдил присуството;
 17. записници од јавни седници на кои се разгледувале докази, се постапувало и се одлучувало по предметот;
 18. решението;
 19. жалба;
 20. судски одлуки;
 21. соработка со друг надлежен државен орган;
 22. упатување на приговорот до друг надлежен орган, час и датум на упатувањето и причина за тоа.
- (2) Секој вработен во правната служба има своја лозинка за работа во електронскиот систем за следење на приговорите и може да врши промени во електронскиот систем само за предметите кои му се доделени за работа.
- (3) Правната служба работи согласно Упатството за управување и работа со електронскиот систем

за следење на предмети.

Член 17

ИТ секторот во ДИК на веб страницата редовно ги објавува информација до јавноста со табеларен приказ за текот на приговорите со следните податоци:

- број на приговор
- за кое гласачко место се однесува приговорот
- вид на приговор
- одлука по приговорот

Член 18

- (1) Оригиналите на приговорите со прилозите, се чуваат во добро обезбеден метален ормар во просториите на архивата на ДИК, каде за времето од приемот до конечното решение се поставуваат безбедносни камери.
- (2) Членовите на ДИК и државните службеници вработени во Правната служба имаат пристап кон предметите определени во став 1 од овој член, преку архива,
- (3) Архивата е должна да обезбеди увид на секој член на ДИК во оригиналите од досието на нивно барање. За оваа цел, архивата води целосна и точна евиденција која се доставува до претседателот, потпретседателот и членовите на ДИК на нивно барање.

Член 19

- (1) Правната служба е должна да ја регистрира секоја промена во предметот во електронскиот систем за следење на приговори и во досието што е кај неа.
- (2) Секоја промена во предметот се евидентира во Уписникот од член 12 од овој Правилник, а ДИК и правната служба ги доставуваат оригиналите од документите и прилозите во архивата на ДИК.

V. РОКОВИ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРИГОВОРИТЕ

Член 20

- (1) ДИК носи одлука во рок од 4 часа по приемот на приговорот од избирач за наводна повреда на неговото лично избирачко право на денот на гласањето како и во секоја фаза од изборниот процес.
- (2) Државната изборна комисија е должна во рок од 24 часа од приемот на приговорот поднесен согласно член 64 од Законот за референдум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните, да донесе решение.
- (3) ДИК носи одлука во рок од 48 часа по приемот на приговорот поднесен од овластениот предлагач на референдумот.

VI. РАСПРЕДЕЛБА И ПРОЦЕНКА НА ПРИГОВОРИТЕ

Член 21

- (1) Правната служба води евиденција за сите примени приговори и за нивниот тек.
- (2) Вработените во правната служба се должни навремено, точно и целосно електронски да ги евидентираат сите приговори со сите релевантни податоци.
- (3) Приговорите се делат во групи согласно тоа дали се поднесени од избирачи, овластениот предлагач на референдумот и секој граѓанин според член 64 од Законот за референдум, дали се однесуваат на наводи за повреди во Република Македонија или во странство, како и според

- местото каде се случила наводната повреда (гласачкото место, избирачко место, општина).
- (4) Приговорите се распределуваат за работа на вработените во правната служба согласно принципите на транспарентност и објективност.

Член 22

- (1) Правната служба врши преглед и проверка на примените приговори врз основа на принципите на независност, непристрасност, објективност и стручност.
- (2) Правната служба проверува дали приговорот е:
- а. поднесен согласно членовите 149 и 149-а од Изборниот законик, дали е поднесен од страна на овластенот предлагач на референдумот и поднесен согласно член 64 од Закон за референдум;
 - б. навремено поднесен согласно роковите предвидени во членовите 149 и 149-а од Изборниот законик и членовите 7, 8 и 9 од овој Правилник;
 - в. уредно поднесен, односно да не е поднесен по редовна пошта спротивно на член 147 став 4 и став 6 од Изборниот законик;
 - г. ги содржи податоците на подносителот;
 - д. потпишан и
 - ѓ. се однесува на наводна повреда на Изборниот законик и Закон за референдум на која

подносителот има право да поднесе приговор.

- (3) Правната служба може да му предложи на ДИК да ги отфрли приговорите кои:

- не се поднесени навремено,
- не се потпишани,
- не се поднесени од страна на овластениот предлагач на референдумот
- Не е поднесен од граѓанин поради неправилности во постапка за гласање, сумирање и утврдување на резултатите на гласачкото место во кое бил присутен и е запишан во изводот од избирачкиот список за гласање.
- не се однесуваат на повреда на Изборниот законик и Закон за референдум на која подносителот може да се жали и
- не се уредно поднесени согласно член 10 од овој Правилник.

Член 23

- (1) Правната служба подготвува преглед (извештај) за потребите на ДИК за секој сработен приговор.
- (2) Прегледите од став 1 од овој член содржат:
- УП број со датум и време на поднесување
 - Избирачко место/општина
 - подносител
 - уредност на приговорот (дали е поднесен навремено и дали е потпишан)
 - суштина на приговорот;
 - законска основа;
 - забелешка во записник (дали е внесена забелешка во записникот или е поднесена до ОИК)
 - предлог докази поднесени со приговорот.
 - предлог за отфрлање на приговорот согласно член 22 став 2 од овој Правилник.
- (3) Прегледите од овој член веднаш се доставуваат до членовите на ДИК за разгледување и одлучување, преку Генералниот секретар на ДИК.

VII. ПОСТАПУВАЊЕ И ОДЛУЧУВАЊЕ ПО ПРИГОВОРИТЕ

1. Надлежност и приоритет

Член 24

Членовите на ДИК одлучуваат по приговори врз основа на увид во изборниот материјал и други

докази согласно член 31 став 2 точка 35 од Изборниот законик, врз основа на сопствено убедување и врз основа на принципите на независност, непристрасност, објективност и стручност.

Член 25

Редоследот на постапување и одлучување по приговорите, се врши согласно времето на пристигнување на приговорот, на јавна седница, врз основа на прегледите од член 24 од овој правилник подготвени од правната служба, при тоа земајќи ги во предвид законските рокови за постапување по приговорите.

2. Седница за постапување и одлучување по приговорите

Член 26

- (1) ДИК постапува и одлучува по приговорите на јавна седница.
- (2) Претседателот на ДИК го утврдува дневниот ред, ја закажува и ја води седницата на ДИК на која се постапува и се одлучува по приговорите во законскиот рок.
- (3) Сите членови на ДИК треба да се навремено известени за дневниот ред на седницата и за датумот и времето на нејзиното одржување.
- (4) ДИК е должна да ги покани овластените претставници на подносителите на приговорите или од нив овластени лица да присуствуваат на седницата на која ќе се разгледуваат приговорите.
- (5) ДИК постапува и одлучува по приговорите, само доколку е присутно мнозинство од вкупниот број на членови.

3. Испитување на докази

Член 27

Кога од приложените докази постои причина за сомнение дека настанала повредата наведена во приговорот, членовите на ДИК ги проверуваат доказите согласно член 31 став 2 точка 35 и член 151 од Изборниот законик.

Член 28

- (1) При работата и одлучувањето на ДИК, право да присуствуваат имаат овластените претставници на предлагачот на референдумот, по чии приговори се одлучува.
- (2) Овластениот претставник на предлагачот има право да го образложи приговорот, кој во кратки црти се осврнува на наводите и доказите врз кои истиот се темели. Образложението не може да трае подолго од три минути. Доколку во своето образложение не се држи до точката од дневниот ред, Претседателот му го одзема зборот.
- (3) Овластениот претставник на предлагачот при разгледување на приговорите од страна на ДИК, може да предупреди за неправилности во работата, а доколку не биде прифатено предупредувањето може да побара тоа да биде внесено во записник.

Член 29

- (1) Комисијата одлучува по приговори врз основа на увид во изборниот материјал и други докази.
- (2) Комисијата при разгледување и одлучување по приговори врши увид во записниците за текот на гласањето, сумирањето и утврдување на резултатите и во сите други приложени докази кон приговорот.
- (3) Комисијата по службена должност, врши увид во целокупниот изборен материјал, доколку фактите на кои се упатува се внесени во записникот и во Дневникот за евиденција на настани согласно членот 151 став 2 од Изборниот законик.
- (4) Комисијата на предлог на подносителот внесен во приговорот или на предлог на нејзин член, со мнозинство гласови од вкупниот број на членови донесува одлука да се изведе и друг доказ, кој не е приложен од подносителот на приговорот кога тоа е потребно за да се расветлат некои

прашања од значење за одлучување по приговорот.

Член 30

- (1) Увидот во целокупниот изборен материјал се врши на следниов начин:
1. Целокупниот изборен материјал од гласачкото место се доставува во време и во просторија определена од членовите на ДИК.
 2. Целокупниот доверлив изборен материјал кој е запечатен, се отвара и се разгледува на јавна седница со помош на правната служба.
 3. Се врши увид во доверливиот изборен материјал од страна на членовите на ДИК.
 4. Се врши пребројување на гласачките ливчиња, при што се проверува дали гласачките ливчиња се важечки согласно член 110 и 115 од Изборниот законик.
 5. Се споредува дали се совпаѓаат добиените бројки од пребројувањето на важечките, неважечките и непополнетите гласачки ливчиња со вкупниот број на гласачките ливчиња за тоа гласачкото место, вкупниот број на избирачи од изводот на избирачкиот список и бројот на избирачите кои гласале и кои не гласале, како и избирачите кои гласале по посебна постапка.
 6. Се споредуваат бројките од пребројувањето на ДИК со она што е утврдено во записниците од избирачкиот одбор и ОИК.
 7. Се составува записник за горенаведените дејствија.
- (2) Подносителот на приговорот се повикува да присуствува на седницата на ДИК на која се врши увид во целокупниот изборен материјал.

Член 31

Доколку се утврдат неправилности во постапката на разгледување на приговорите, ДИК го поништува гласањето на тоа гласачко место согласно условите предвидени во член 151 од Изборниот законик.

4. Постапка за одлучување по приговори кои не ги исполнуваат формалните и процедуралните барања

Член 32

Приговорот се отфрла ако:

- не е поднесен од страна на подносител согласно членовите 149 и 149-а од Изборниот законик, од овластениот предлагач на референдумот, и поднесен согласно член 64 од Законот за референдум
- не е навремено поднесен согласно роковите предвидени во членовите 149 и 149-а од Изборниот законик и член 64 од Законот за референдум
- Не е поднесен од граѓанин поради неправилности во постапка за гласање, сумирање и утврдување на резултатите на гласачкото место во кое бил присутен и е запишан во изводот од избирачкиот список за гласање, за она што лично го забележал или констатирал и го внел како забелешка во Дневникот за евиденција на настани.
- не е уредно поднесен, односно е поднесен по пошта спротивно на член 147 став 4 и став 6 од Изборниот законик;
- не се однесува на наводна повреда на Изборниот законик и Законот за референдум на која подносителот има право да се жали;
- не е потпишан од подносителот на приговорот
- кој не содржи евидентирана забелешка во записникот или забелешка поднесена до ОИК во рок од 5 часа согласно член 100 став (5) од Изборниот Законик

Одлучување по приговорите

Член 33

- (1) ДИК одлучува по приговори врз основа на увид во изборниот материјал и други докази.
- (2) Секој член на ДИК има право да земе збор и да дискутира за основаноста или неоснованоста на приговорот.
- (3) Потоа се пристапува кон гласање. При одлучувањето членовите на ДИК ќе се изјаснат со „ЗА“ или „ПРОТИВ“ усвојување на приговорот. Не е дозволено изјаснување со „ВОЗДРЖАН“ и во случај на такво изјаснување, таквиот глас ќе се смета за изјаснување „ПРОТИВ“.
- (4) Приговорот се смета за усвоен доколку гласало мнозинството од вкупниот број на членови на ДИК.
- (5) ДИК дава образложение на решението по приговорот.

Член 34

- (1) Доколку во постапката за разгледување на приговорот и утврдување на фактичката состојба, ДИК утврди или дознае за друга повреда на Изборниот законик согласно член 151 став (1), поведува постапка по службена должност.
- (2) Постапката по службена должност се поведува по предлог на член на ДИК.
- (3) ДИК одлучува по службена должност во рокот предвиден во член 20 став (2) од овој Правилник.

5. Подготовка и потпис на решенијата по приговорите

Член 35

- (1) Со решение приговорот:
 - се отфрла;
 - се одбива или
 - се усвојува.
- (2) Врз основа на материјалите во предметот за приговорот, дискусиите, испитаните докази, образложението од член 33 став (5) од овој Правилник и одлуката донесена од членовите на ДИК, правната служба подготвува решение за приговорот.

Член 36

- (1) Решението од член 35 од овој Правилник содржи:
 - вовед,
 - диспозитив (изрека),
 - образложение,
 - правна поука,
 - број, датум и време кога е усвоено,
 - потпис на претседателот на ДИК и
 - печат на ДИК.
- (2) Ако решението се обработува механографски, односно во електронска форма наместо потпис и печат содржи факсимил, односно електронски потпис согласно со закон.

Член 37

- (1) Потпишаното решение се доставува до подносителот на приговорот по електронска пошта.
- (2) Скенираното решение од став 1 од овој член се доставува по електронска пошта на адресата означена од подносителот на приговорот и со тоа се смета за доставена во рок од пет часа од доставувањето во електронското сандаче. Подносителот на приговорот може да го подигне решението во оригинал или негов заверен препис од архивата во ДИК.
- (3) Решението од став 1 од овој член кој содржи електронски потпис може да се прати по електронска пошта на адресата назначена од подносителот на приговорот и со тоа се смета за доставена во рок од пет часа од доставувањето во електронското сандаче. Подносителот на приговорот може да го подигне решението во оригинал или негов заверена препис од архивата во ДИК.

- (4) Решението по неговото изготвување, потпишување и печатирање веднаш се става на веб страницата на ДИК со назначување на времето кога истото е донесено и објавено на веб страната.

Член 38

- (1) Правната служба води евиденција за секое решение дали и кога е доставено до подносителот на приговорот, дали е поднесена жалба и податоци за судските пресуди.
- (2) За водење на евиденција од ставот 1 од овој член се употребува електронскиот систем за следење на приговори.

6. Утврдување на повреда на личното избирачко право

Член 39

Ако ДИК утврдил повреда на личното избирачко право во постапката на спроведување на гласањето поради одредено дејствие на избирачкиот одбор, а процесот на гласање е во тек, правната служба по налог на членовите на ДИК, ќе преземе дејствија со цел на избирачот да му се овозможи остварување на избирачкото право, а доколку не утврди повреда, ќе донесе соодветна одлука.

7. Достава на жалби

Член 40

- (1) Секој избирач на кого му е повредено личното избирачко право, против решението на ДИК може да поднесе жалба до Врховниот суд на Република Македонија во рок од 24 часа од приемот на решението.
- (2) Секој граѓанин кој поднел приговор согласно член 64 од Законот за референдум, против решението на ДИК може да поднесе жалба до Врховниот суд на Република Македонија во рок од 48 часа од денот на приемот на решението.
- (3) Против решението на ДИК овластениот предлагач на референдумот има право на жалба до Врховниот суд во рок од 24 часа од приемот на решението.

Член 41

- (1) Жалбите за заштита на избирачкото право (овластен предлагач на референдумот или избирачи) се доставуваат до Врховен суд преку ДИК.
- (2) Жалбите од ставот 1 од овој член се примаат во архивата на ДИК согласно членот 10 и се заведуваат во Уписникот од членот 12 од овој Правилник под истиот архивски број како и приговорот.
- (3) Архивата веднаш ја информира правната служба за приемот на жалбата и ги доставува до истата оригиналите од жалбата со прилозите.

Член 42

- (1) ДИК жалбата и списите во предметот ги доставува до Врховниот суд, водејќи сметка за кратките рокови предвидени за поднесување.
- (2) Правната служба ги евидентира сите преземени дејствија во електронскиот систем за следење на приговори.

8. Покренување на иницијатива за дисциплинска, прекршочна или кривична одговорност

Член 43

Кога е утврдена повреда на Изборниот законик сторена од страна на член на избран орган кој е државен или јавен службеник, службеник вработен во општината, односно во град Скопје, во

зависност од повредата, ДИК покренува иницијатива за дисциплинска, прекршочна или кривична одговорност.

Член 44

- (1) Правната служба води посебна евиденција за лицата за кои е поведена иницијатива за утврдување за дисциплинска, прекршочна или кривична одговорност.
- (2) Евиденцијата, чувањето и внатрешната постапка во однос на поднесените иницијативи за покренување на дисциплинска, прекршочна или кривична одговорност се одвива согласно одредбите на овој Правилник кои важат за приговорите.

VIII. АРХИВИРАЊЕ

Член 45

- (1) Сите предмети кои се формирани по приговори се сметаат за доверлив материјал и се чуваат во архивата на ДИК.
- (2) По примопредавањето во архивата на ДИК, предметите од став 1 од овој член со сите списи се чуваат на начин и во рокови предвидени со важечките прописи за архивирање на Република Македонија.

Член 46

Пристапот кон архивираниот материјал е можен само со одобрение на ДИК и по наредба на надлежен суд.

IX. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 47

Овој Правилник влегува во сила од денот на неговото донесување и се објавува на веб страната на ДИК.

ДРЖАВНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

